

Dodatok č. 2 k školskému poriadku

Súkromného centra voľného času Tanečného klubu Deep
M.Haľamovej 21, 036 01 Martin

Opatrenia proti šíreniu legálnych a nelegálnych drog v školskom prostredí

*Spracované podľa: PhDr. Štefan Matula - Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie,
Bratislava*

1. ZÁKLADNÉ POJMY (DEFINÍCIE)

- DROGA - slovo má svoj pôvod v anglickom jazyku a vychádza zo starého gréckeho výrazu „pharmakon“, ktorým sa označovali nie len lieky ale aj jedy.
- DROGA - je akákoľvek látka, ktorá po vstupe do živého organizmu je schopná zmeniť jednu alebo viac jeho funkcií, pôsobí priamo, alebo nepriamo na centrálnu nervovú sústavu.
- TOXIKOMÁNIA je stav opakujúcej sa akútnej (náhlej) alebo chronickej (trvalej) intoxikácie (otravy) vyvolanej opakovaným podaním drogy.
- TOXIKOMÁNIU CHARAKTERIZUJÚ TRI ZÁKLADNÉ FAKTORY:
 1. Premáhajúce nutkanie alebo potreba pokračovať v užívaní drogy a drogu získavať akýmkoľvek prostriedkami
 2. Tendencia zvyšovať dávky drogy
 3. Psychická a niekedy aj fyzická závislosť na účinkoch drogy
 4. V súčasnosti sa pojem toxikománie často nahrádza pojmom drogová závislosť.
- AKÚTNÁ INTOXIKÁCIA (NÁHLA OTRAVA) toxický (jedovatý) vplyv drogy po jednorazovom podaní označujeme ako náhlu otravu organizmu. Jej následky sú dočasné, s možnosťou obnovy pôvodného stavu pred otravou.
- CHRONICKÁ INTOXIKÁCIA (DLHOTRVAJÚCA OTRAVA) dlhotrvajúci vplyv drogy označujeme pojmom chronická intoxikácia. Jej následky sú trvalé a obnova pôvodného stavu je málo pravdepodobná.
- NARKOMÁNIA - chorobná túžba po narkotikách (drogách).
- ZÁVISLOSŤ OD NÁVYKOVÝCH LÁTOK je psychický a často aj fyzický stav vyplývajúci z užívania návykovej látky, charakterizovaný reakciami obsahujúcimi vždy nutkavú potrebu užívať návykovú látku buď sústavne, alebo periodicky (opakujúc sa po určitom čase) s cieľom prežívať jej psychické účinky, alebo utlmiť neprijemný pocit z nedostatku látky.
- PSYCHICKÁ ZÁVISLOSŤ je zmena duševného stavu jedinca následkom opakovaného podávania drogy, charakterizovaná rôzne intenzívne vystupňovanou túžbou opäť drogu používať.
- FYZICKÁ ZÁVISLOSŤ sa prejavuje ABSTINENČNÝMI PRÍZNAKMI po prerušení prívodu drogy do organizmu.
- ABSTINENČNÝ SYNDRÓM je skupina rozlične závažných príznakov vznikajúcich pri absolútnom (úplnom) alebo relatívnom (čiastočnom) odňatí drogy po jej dlhodobom užívaní. Ide o celý súbor príznakov, ako nevoľnosť, slien, potenie, zvyšovanie či kolísanie telesnej teploty, psychomotorický nepokoj, zmeny krvného tlaku, pulzu, bolesti hlavy ...
- TOLERANCIA (ZNÁŠANLIVOSŤ DROGY) je stav, keď je organizmus schopný znášať drogovú otravu, dokonca aj pri dávke väčšej ako je smrteľná, bez okamžitých vážnejších

2. PROTIDROGOVÁ PREVENCIA

1) U detí a mládeže na rozdiel od dospeléj populácie treba počítať s určitými odlišnosťami užívania návykových látok, z ktorých za najdôležitejšie považujeme:

- a) drogová závislosť sa u detí vytvára rýchlejšie a mladí ľudia sú vystavení väčšiemu riziku vzniku závislostí,
- b) vyššie nebezpečenstvo ťažkých otráv v dôsledku nižšej tolerancie detského organizmu voči droge,
- c) reálne nebezpečenstvo spomalenia a zhoršovania psycho - sociálneho vývinu,
- d) experimentovanie s návykovými látkami sa spája u detí a mládeže s väčšími problémami v domácom a školskom prostredí,
- e) dôraz na kvalitu rodinnej interakcie a práce s rodičmi a pedagógmi,
- f) charakteristické testovanie hraníc, riskovania a tendencie skúšať širšie spektrum návykových látok súčasne,
- g) častejší výskyt recidív závislostí u detí a mládeže.

2) Reálne očakávania rodičov od školského zariadenia sú:

- SCVČ bude bezpečným miestom, kde nebudú dostupné drogy, alkohol a tabak.
- SCVČ bude používať postupy, ktoré majú zmysel a sú účinné.
- SCVČ sprostredkuje rodičom informácie, ktoré im pomôžu pri prevencii drogových závislostí a odporučí miesta pomoci pri rôznych problémoch ich detí.
- SCVČ bude podnecovať žiakov ku kvalitnému tráveniu voľného času a zdravému spôsobu života.
- SCVČ bude s rodičmi v sústavnom kontakte.

3) Reálne očakávania školského zariadenia od rodičov:

- Rodičia budú spolupracovať so školou, hlavne ak sa objavia komplikácie.
- Rodičia vytvoria podmienky na príchod dieťaťa do školy v primeranom stave.
- Rodičia budú viesť dieťa k vhodným spôsobom trávenia voľného času a zdravému spôsobu života.
- Rodičia budú mať prehľad o tom, s kým sa stretáva dieťa vo voľnom čase.
- Rodičia budú súhlasiť so všetkým, čo ponúka škola pri prevencii.
- Rodičia zabezpečia pre dieťa primeranú lekársku a psychologickú starostlivosť.
- Rodičia budú mať pochopenie pre náročnú prácu pedagóga a nebudú bezdôvodne oslabovať jeho autoritu u detí.

3. CIELE SCVČ V PREVENCII ZÁVISLOSTI

- a) zakomponovať zákaz prechovávaní a užívania nelegálnych drog do školského poriadku,
- b) v SCVČ sa snažiť zmeniť postoje a mýty žiakov o neškodnosti nelegálnych drog,
- c) podľa záujmu žiakov realizovať workshopy s preventívnymi pracovníkmi,
- d) snahou SCVČ je založiť rovesnícku skupinu v škole,
- e) v škole rôznymi aktivitami (prednášky, besedy,...) zvyšovať právne vedomie žiakov

4. PORUŠENIE ZÁKAZU V ŠKOLSKOM PORIADKU

4.1 Žiakom je zakázané:

- a) fajčiť , alebo užívať nikotínové vrecúška v areáli všetkých priestorov, kde prebieha záujmová činnosť SCVČ a , ale i mimo nich v čase vyučovania a prestávok a pri všetkých činnostiach organizovaných SCVČ,
- b) prinášať do SCVČ alebo na akcie organizované SCVČ legálne návykové látky (tabak, nikotínové vrecúška), alkoholické nápoje, návykové látky (drogy) a iné zdraviu škodlivé látky, požívať ich v SCVČ alebo na akciách organizovaných SCVČ, prichádzať na vyučovanie a mimoškolské aktivity organizované SCVČ pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok.

4.2. Žiak pod vplyvom uvedených látok sa nesmie zúčastniť výchovno-vzdelávacieho procesu. Prinesenie akejkoľvek drogy do školy a jej šírenie medzi žiakmi sa považuje za závažné porušenie školského poriadku a trestá sa v zmysle opatrení proti šíreniu drog v školskom prostredí .

4.3. V prípade oprávneného podozrenia z užitia alkoholu, resp. nelegálnej drogy u žiaka, vedúci ZÚ alebo iný zodpovedný zamestnanec SCVČ kontaktuje rodičov/zákonného zástupcu , v prípade ohrozenia života žiaka zdravotníkov a ak ohrozuje svoje okolie aj políciu.. Po súhlase zákonného zástupcu zamestnanec SCVČ v prítomnosti ďalších svedkov (zamestnancov SCVČ) vyzve žiaka k dychovej skúške prístrojom, ktorý určí objemové percento alkoholu v krvi. Podpíše s účastníkmi zápisnicu. V prípade, že žiak odmietne sa podrobiť dychovej skúške, spíše sa za prítomnosti svedkov zápisnica, kde sa uvedú klinické príznaky, ktoré žiak vykazuje, a ktoré vedú k podozreniu, že žiak požil alkohol alebo inú drogu , ktorú každý z prítomných podpíše. Porušenie sa prerokuje na pedagogickej rade a žiakovi sa udelí výchovné opatrenie: pokarhanie riaditeľom , podmienené vylúčenie alebo pri opakovanom porušení zákazu vylúčenie žiaka z SCVČ. SCVČ kontaktuje CPPPaP v Martine.

4.4. Opatrenia pri porušení zákazov v bode 4.1:

- a) Pri nedodržaní ustanovení školského poriadku, dotýkajúcich sa návykových látok a závislostí sa uskutoční pohovor s vedúcim ZÚ, riaditeľom SCVČ a žiakom.
- b) Do SCVČ budú predvolaní rodičia / zákonní zástupcovia a bude im predložený návrh na psychologické vyšetrenie.
- c) Ak sa preukáže, že žiak má v SCVČ ilegálnu drogu, bude mu odobratá, za prítomnosti svedkov spísaný úradný záznam a predvolaná polícia , zároveň bude kontaktované odborné CPPPaP v Martine.

4.5 Opatrenia pri rôznych prípadoch prechovávaní a konzumácie drog

Vo vzťahu k prechovávaní alebo konzumácii nelegálnych drog žiakmi v školskom prostredí sa môžeme stretnúť so štyrmi prípadmi:

- a) Náhodné užitie – žiak príde do styku s drogou náhodne, zo zvedavosti. V takomto prípade predvoláme rodičov, dohodneme psychologické či psychiatrické vyšetrenie a po uzavretí, ak nejde o drogovú závislosť, riešime situáciu riaditeľským pokarhaním.
- b) Pravidelné užívanie – žiak je toxikoman, drogu potrebuje a pravidelne ju užíva. Kontaktujeme CPPPaP v Martine, posúdenie necháme na lekároch a podľa výsledku sa zariadime – ak bude potvrdená drogová závislosť žiak bude vylúčený z výchovno-vzdelávacieho zariadenia a odporučený na liečbu drogovej závislosti.
- c) Ponúkanie drogy – žiak opakovane prináša drogu do SCVČ, nemusí ju užívať a poskytuje ju ostatným žiakom. Vzhľadom k tomu, že naša legislatíva nepreferuje tolerantný postoj k nelegálnym drogám (ani k marihuane), zamestnanec SCVČ kontaktuje PZ SR a zákonného zástupcu žiaka. Žiak môže byť okamžite vylúčený riaditeľom z SCVČ.
- d) Predaj drogy – v prípade, že existuje podozrenie na dilerstvo, kontaktujeme PZ SR, resp. colný kriminálny úrad. Po dokázanom dilerstve je nutné vylúčenie z SCVČ.

5. Priority školy v rámci preventívnych opatrení

- a) realizovať systematickú prevenciu návykových látok a používať účinné postupy – napr. rovesnícke programy, nácvik sociálnych zručností
- b) spolupracovať s rodičmi a odbornými organizáciami (napr. CPPPaP, zdravotnícke zariadenia, mimovládne organizácie a pod.),
- c) sledovať dodržiavanie pravidiel prevencie šírenia návykových látok v školskom prostredí a na akciách organizovaných SCVČ,
- d) viesť žiakov k prosociálnemu správaniu a rozvoju pozitívneho hodnotenia druhých

6. Konkrétne opatrenia v školskom prostredí

- a) Žiaci nesmú fajčiť, piť alkoholické nápoje, používať a vdychovať omamné látky a drogy, hrať o peniaze a to aj mimo školského zariadenia.
- b) Je povinnosťou každého žiaka, pedagóga i ostatných zamestnancov SCVČ informovať vedúceho ZÚ o žiakovi, ktorý fajčí, pije alkohol alebo užíva drogy v školskom prostredí i mimo neho.
- c) Po oznámení uvedenej skutočnosti sa vedúci ZÚ diskretné porozpráva so žiakom o jeho problémoch, o príčinách užívania návykových látok, o ich škodlivosti a o dôsledkoch ich užívania. O pohovore so žiakom urobí zápis a v nastávajúcom období venuje žiakovi zvýšenú pozornosť.
- d) Ak žiak v sledovanom období nezmení vzťah k návykovým látkam alebo je vedúci ZÚ informovaný druhýkrát, vedúci ZÚ predvolá rodičov a zorganizuje spoločné stretnutie za účasti riaditeľa SCVČ. Nasleduje pokarhanie žiaka riaditeľom školy.
- e) Ak ani vtedy žiak nezmení správanie, riaditeľ školy zabezpečí stretnutie s odborníkom – psychológom lekárom alebo kontaktuje CPPPaP v Martine.
- e) Sporadicky monitorovať správanie sa našich žiakov na akciách SCVČ.

7. Ako postupovať, ak sa v SCVČ objavia nelegálne drogy - schéma

Stručný prehľad o tom, čo by mali vedieť deti o drogách v jednotlivých vekových skupinách
OD 7 - 8 ROKOV

- čo sú nedovolené drogy, ako môžu uškodiť, ako vyzerajú
- prečo je dôležité vyhýbať sa neznámym a nebezpečným predmetom a látkam
- aké sú doma a v škole pravidlá pri konzumácii drog

OD 9 - 11 ROKOV

- poznať jednotlivé štádiá alkoholovej a drogovej závislosti
- vedieť ako vplyvajú drogy po zdravotnej stránke na organizmus (dýchacie cesty, nervovú a rozmnožovaciu sústavu, hrozba HIV)
- ako drogy ovplyvňujú sústredenie a pohybovú koordináciu (športový výkon, vedenie auta)

OD 12 - 15 ROKOV

- o následkoch alkoholu a drog na človeka a jeho blízke okolie (rodina, priatelia)
- ako účinkujú drogy na detský organizmus, aké sú príznaky krátkodobého a dlhodobého užívania drog
- vedieť klásť otázky a odpovede, ak ide o príležitosť kde by sa mohli drogy brať
- vedieť uviesť dôvody prečo neberú drogy a vedieť navrhnúť inú možnosť
- podľa možnosti vedieť rozoznať drogy keď ich uvidia

OD 15 ROKOV

- okamžité aj dlhodobé účinky jednotlivých drog
- vedieť o smrteľných účinkoch kombinovania drog
- poznať súvislosti medzi konzumovaním drog a ostatnými chorobami a nedostatkami
- účinky alkoholu a drog na poškodenie dieťaťa u tehotných žien

- vedieť, že drogová závislosť nie je bez obetí na životoch
 - vedieť o dopade toxikománie na celú spoločnosť
(degenerácia, sociálny a ekonomický úpadok, šírenie chorôb, ...)
- (Podľa ZAS, úprava PhDr. Viera Sobotová, 1998)

V Martine dňa 28.8.2026

Mgr. Andrea Cibulová

riaditeľka SCVČ